

ارزیابی شغلی فارغ التحصیلان دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای خوزستان

محسن مرادی*

مدرس دانشکده فنی و حرفه‌ای شهید چمران اهواز، دانشگاه فنی و حرفه‌ای خوزستان، خوزستان، ایران

تاریخ پذیرش نهایی ۱۳۹۶/۱۱/۲۵

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۰۹/۰۷

چکیده

هدف از این پژوهش ارزیابی خروجی رشته‌های منتخب دانشجویان دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای خوزستان است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۳۸۰ نفر از فارغ التحصیلان رشته‌های دانشکده فنی و حرفه‌ای خوزستان می‌باشد. از این تعداد و با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تعداد ۱۰۰ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب گردید. به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها از پرسشنامه استفاده شده است. پس از انتخاب نمونه، پرسشنامه‌ها توزیع و پس از جمع‌آوری داده‌ها، از طریق نرم‌افزار Spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. روش‌های آماری توصیفی و استنباطی می‌باشند. در بخش توصیفی شامل محاسبه فراوانی و درصد و برای آزمون از آزمون‌های ناپارامتریک خی دو استفاده شده است. به‌طور خلاصه نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان مرد رشته‌های منتخب دانشکده فنی و حرفه‌ای خوزستان در مقایسه با سایر دانشگاه‌ها و رشته‌ها در حد مناسبی قرار دارد. همچنین ارتباط رشته تحصیلی و شغلی فارغ التحصیلان مرد رشته‌های منتخب نیز بالا بوده و از شیوه‌های مختلفی جهت کاربایی فارغ التحصیلان در رشته‌های مورد بررسی استفاده شده است. با این توصیف آموزش‌های عملی دوره تحصیل در موفقیت شغلی فارغ التحصیلان نیز بسیار موثر بوده است.

واژه‌های کلیدی

دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای، فارغ التحصیلان، مهارت‌های فنی و نرخ اشتغال.

۱. مقدمه

یکی از مهم‌ترین بخش‌های نظام آموزش هر کشور نظام آموزش فنی و حرفه‌ای است و توجه به آن از جمله خط‌مشی‌های اساسی کشورها برای تربیت نیروی انسانی کارآمد در سطح پیش از دانشگاه به‌شمار می‌آید [۱۵]. توجه به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و اصلاح آن به‌عنوان یک ابزار کارآمد برای تربیت و افزایش کارایی و بهره‌وری نیروی انسانی به‌منظور زمینه‌سازی برای اصلاحات اقتصادی باید از اولویت‌های اصلی اصلاح نظام آموزشی کشور باشد [۱۲].

این آموزش‌ها در کشورهای در حال توسعه نه تنها عهده‌دار تربیت نیروی کار مورد نیاز بخش‌های مختلف اقتصادی آن کشورها می‌باشند، بلکه از طریق بسترسازی خوداشتغالی، به حل مشکل بیکاری نیز کمک می‌نمایند.

۲. پیشینه تحقیق

برزگر (۱۳۸۲) در مطالعه‌ی وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان رشته‌های نقشه‌کشی ساختمان و حسابداری شاخه‌ی کاردانش در شهرستان‌های استان تهران آورده است که ۲۸ درصد فارغ‌التحصیلان مورد مطالعه شاغل، ۴۵ درصد بیکار، ۱۴ درصد در حال تحصیل، ۵ درصد خانه‌دار و ۸ درصد در حال انجام خدمت سربازی بودند.

مهرعلیزاده و همکاران (۱۳۸۴) به بررسی و ارزیابی کمیت و کیفیت دوره‌های آموزش صنعتی در مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد در کل مقیاس‌ها میانگین ضوابط پذیرش کارآموز از سه دیدگاه ۳/۱۴ از ۵ (متوسط)، میانگین مطلوبیت برنامه درسی از سه دیدگاه گروه ۲/۷۶ (متوسط)، کیفیت مربیان ۲/۹۳ (متوسط)، مطلوبیت تسهیلات ۲/۴۶ (نامطلوب) و میانگین ارزشیابی مهارت‌های کسب شده کارآموزان از سه دیدگاه ۲/۴۵ (نامطلوب) می‌باشد. همچنین برنامه‌های دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای با نیازهای صنعت و بازار کار از دیدگاه کارآموزان، مربیان و مدیریت و کارشناسان مطابقت لازم نداشته است.

قیاسی (۱۳۹۰) به بررسی کارایی درونی و بیرونی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای استان مرکزی پرداخته است. از لحاظ کیفی شاخص کارایی مرکزی با میانگین کشور برابری نموده و رتبه نهم را به خود اختصاص داده است. کارایی درونی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برتر از کارایی بیرونی آن بوده است و مهم‌ترین کاستی آن عدم تناسب آموزش‌های انجام گرفته با بازار کار استان بوده است.

موسی نارنجی (۱۳۹۱) بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و عملکرد تخصصی کارکنان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بین اثربخشی شغلی کارگران آموزش دیده با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای رابطه معناداری وجود دارد و بر رضایت شغلی کارگران اثر مثبت بر جای گذاشته است.

شریف (۱۳۹۳) در پژوهشی به ارزیابی کارایی بیرونی شاخه فنی و حرفه‌ای آموزش متوسطه شهرستان شهرکرد بر مبنای دو شاخص اشتغال و ادامه تحصیل فارغ‌التحصیلان پرداخت. یافته‌های تحقیق نشان داده که نرخ پذیرفته شدن فارغ‌التحصیلان نمونه آماری در مراکز آموزش عالی ۵۵/۸ درصد و نرخ اشتغال فارغ‌التحصیلان ۲۴/۸ درصد بوده است. آزمون نشان داد که اشتغال فارغ‌التحصیلان مستقل از فارغ‌التحصیل شدن آنان از

آموزش متوسطه فنی و حرفه‌ای شهرستان نبوده است، اما میزان پذیرفته شدن آنها به مراکز آموزش عالی، مستقل از فارغ التحصیل شدن آنان از آموزش متوسطه فنی و حرفه‌ای شهرستان بوده است. صدری (۱۳۹۳) در پژوهشی به مطالعه پیگیرانه عملکرد نظام تربیت تکنیسین آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای ایران پرداخت. براساس نتایج طرح تحقیق پیگیرانه بررسی میزان جذب دانش‌آموختگان آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای در رشته‌های مختلف و اشتغال آنان در مشاغل مرتبط، ۶۲ درصد دانش‌آموختگان این آموزشکده‌ها شاغل و بیش از ۶۰ درصد آنان تکنیسین هستند. همچنین، ۸۱ درصد از شاغلان، مشاغل مرتبط با تحصیلات خود را به‌دست آورده و در موقعیت شغلی خود بدون مشکل تطبیق یافته‌اند. فقط ۲۳ درصد از شاغلان خوداشتغال هستند. بدین ترتیب، می‌توان گفت که اجرای برنامه تربیت تکنیسین و اشتغال دانش‌آموختگان در کشور ایران با موفقیت همراه بوده است.

حداد و همکاران (۱۹۹۰) در گزارش بانک جهانی با بررسی ۲۱ کشور نتیجه گرفت که آموزش حرفه‌ای پرهزینه‌تر از آموزش عمومی است و برای تامین مهارت‌های فناورانه، از نظر اثربخشی، هزینه بهترین راه جهت تحقق هدف برنامه‌های آموزشی کوتاه‌مدت در نهادها و شرکت‌ها می‌باشد.

نتایج پژوهش نشان داد که آموزش‌های کارآموزی شغلی برای فارغ التحصیلان از وضعیت نسبتاً خوبی برخوردار است و ملاک آن این است که تغییرات فنی و حرفه‌ای کارگاه‌ها شرایط و امکانات بالقوه بیرونی برای بازار کار را فراهم کرده و کارآموزان علاوه بر آموزش‌های رسمی فرصت‌های یادگیری در مراکز محلی را نیز فرامی‌گیرند و فارغ التحصیلان فنی و حرفه‌ای از سایر رشته‌های تحصیلی می‌توانند آموزش‌های حین و بعد از فارغ التحصیلان را ادامه داده و بر ارزش ادامه تحصیل خود در بازار کار بیفزایند.

در سال ۲۰۰۲ پژوهشی توسط نیگوارآ و نافاکوآ در زمینه بررسی کیفیت و کاربرد و همچنین کارایی نیروی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشور کنیا صورت گرفت. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۷ مرکز فنی و حرفه‌ای مرتبط با مهارت‌های IT و سایر رشته‌های مرتبط بود. نتایج این پژوهش نشان داد که با توجه به کیفیت بالای مراکز فنی و حرفه‌ای اغلب فارغ التحصیلان موفق به دستیابی به شغل شده و حتی به ایجاد و ساخت مراکز کارآفرینی نیز اقدام نموده‌اند. همچنین افزایش سطح دسترسی افراد به سطوح این آموزش‌ها و انتقال آن به سایر افراد از موفقیت‌های آن بوده است. علاوه بر این ارتباط کارآموزان با مراکز سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزی مجتمع‌های کارایی فنی و حرفه‌ای از اثرات ارزشمند کارایی بیرونی آن بوده است.

براون و هاروی (۲۰۰۴) بر این باورند که نتایج ارزشیابی عامل «اشتغال و بیکاری» نشان داده است که وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان هنرستان‌های کاردانش جامعه‌ی مورد مطالعه، نه تنها با اهداف مورد انتظار و معیارهای قضاوت، همخوان نبوده است، بلکه به اندازه‌ای با آن فاصله دارد که می‌توان آن را در تضاد با این اهداف و معیارها ارزیابی کرد.

زوهدی ابراهیم و همکاران (۲۰۱۲) به بررسی چگونگی درک کارآموزان از کیفیت خدمات ارائه شده در موسسات فنی و حرفه‌ای دولتی و خصوصی (TEVT) و رضایت کلی آنها از این آموزش‌ها در مالزی پرداخته‌اند. یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که رضایت کارآموزان از کیفیت خدمات در موسسه‌های دولتی بالاتر از موسسات

خصوصی است. نسبت به کیفیت خدمات ارائه شده توسط موسسه دولتی و خصوصی بین درک کارآموزان از این آموزش‌ها تفاوت معناداری وجود دارد

۳. بیان مساله

نظام‌های آموزشی با رسالت و ماموریت مشخصی به وجود آمده و برای نیل به اهداف معینی تلاش می‌کنند. بی‌تردید دستیابی به این اهداف مستلزم شناسایی، کنترل و رفع موانع و مشکلاتی است که ممکن است اجرای مطلوب فرایندهای آموزشی را تحت تأثیر خود قرار دهند. بدین منظور استفاده از ساز و کارهای ارزشیابی شرایط و زمینه‌های لازم برای شفافیت عملکرد، پاسخگویی نظام‌های آموزشی و اطلاع از میزان تحقق اهداف و مقاصد آموزش عالی را فراهم می‌نماید [۱۳]. اهمیت آموزش وقتی در ارتباط با کار و صنعت قرار می‌گیرد، صد چندان می‌شود. جامعه‌ای می‌تواند در انجام وظایف خود در سطح کلان موفق باشد که اولاً تقسیم کار در آن جامعه صورت گیرد و ثانياً هر یک از اعضاء وظایف و کارهایی را که به او محول شده، به‌خوبی انجام دهد. اما تقسیم کار و اجرای صحیح آن مستلزم تخصص است. نیروی انسانی کارآزموده یکی از عوامل تعیین‌کننده در رشد و توسعه کشورها به حساب می‌آید. از جمله واحدهای مربوط به تربیت نیروی انسانی ماهر و نیمه‌ماهر، آموزش فنی و حرفه‌ای در سطح کاردانی می‌باشد. آموزش فنی و حرفه‌ای در مقایسه با آموزش عمومی بسیار گران و هزینه‌بر است. هر چند در این نظام هزینه‌های زیادی وجود دارد، مسایلی از قبیل اشتغال نداشتن دانش‌آموختگان، مطابقت نداشتن شغل و تخصص، میزان پایین انتقال از دانشکده مقطع کاردانی به بازار کار، دانش‌آموختگان ناکارآمد، انطباق نداشتن مهارت‌های دانش‌آموختگان با نیازهای بازار کار، تزریق دانش‌آموزان ناکارآمد به دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای، پیشرفت تحصیلی نامناسب، تاسیس آموزشگاه‌ها و دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای و آموزش بدون توجه به نیازهای منطقه‌ای نیز مطرح می‌باشد [۱۴]. سنجش کارایی بیرونی، روابط بین نظام آموزشی و محیط اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی جامعه را مدنظر دارد، تغییراتی که به دنبال اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی در ابعاد مختلف دانشجویان ایجاد می‌شود، معرف بازدهی شغلی آموزش است. بهترین ملاک ارزیابی شاخص‌های برون‌داد نهایی می‌باشد.

۴. اهمیت و ضرورت پژوهش

امروزه نیروی انسانی متخصص به‌عنوان یکی از مهم‌ترین منابع اصلی تأمین رشد اقتصادی کشورها به‌شمار می‌رود. بنابراین لازم است تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد و استفاده بهینه از آن در مرکز توجه برنامه‌ریزان قرار گیرد. لیکن امروزه رشد فزاینده‌ی حجم نیروی کار، فقدان ارتباط کافی و عدم هماهنگی بین نظام آموزش و بازار کار، عدم تناسب رشد اقتصادی و ظرفیت‌های اشتغال‌زایی جامعه با رشد دانش‌آموختگان، افزایش میزان مشارکت نیروی کار در جامعه بالاخص در بین زنان، فقدان مهارت‌های مورد نیاز بازار کار از سوی فارغ‌التحصیلان و فقدان اطلاعات مورد نیاز بازار کار باعث گردید تا موضوع اشتغال از جمله مهم‌ترین دغدغه‌های سیاستگذاران جوامع در حال توسعه از جمله ایران به‌شمار آید. از آن جا که یکی از دلایل بیکاری در کشور فقدان مهارت‌های مورد نیاز بازار کار از سوی جویندگان کار می‌باشد، انتظار می‌رود آموزش‌های

فنی و حرفه‌ای بتواند نقش به‌سزایی در کاهش میزان بیکاری ایفا کند. آموزش‌های فنی حرفه‌ای به سبب انعطاف‌پذیری نشأت گرفته از خصیصه‌های بازار کار و اوضاع اقتصادی - اجتماعی حاکم بر کشور و نیز به دلیل آموزش و ایجاد مهارت‌های لازم در افراد برای توانایی در احراز مشاغل، نقش به‌سزایی در اشتغال دارد. ایجاد اشتغال کاهش متقاضیان ورود به آموزش عالی، افزایش درآمد ملی، ترویج فن و حرفه و به تبع آن خلاقیت و نوآوری، کاهش بزهکاری جوانان، مقابله با تهاجم فرهنگی، ایجاد رضایت شغلی و... در نهایت افزایش حمایت از دولت را در پی خواهد داشت. از مزایای بسیار برجسته‌ی آموزش تدوین دانش به فراگیران که در صورت هدایت صحیح فراگیران به سمت بازار کار هدف، این است که آنها می‌توانند خود ضمن پیاده‌سازی دانش مرتبط با گرایش تحصیلی خویش، زمینه‌ی غنی‌سازی سرفصل‌های آموزشی و کتب درسی دوره‌های فنی و حرفه‌ای را به‌وجود آورند.

از آن‌جا که ارزیابی، یکی از عناصر مهم نظام آموزشی در آموزشکده‌ها و دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای به‌شمار می‌رود، نه تنها باعث اطمینان از پرورش مهارت نیروی کار شد، بلکه مجموعه افراد و عناصر تشکیل دهنده آن را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. از این رو با توجه به موقعیت صنعتی، کشاورزی و تجاری خوزستان و جمعیت بیکار و جوان این استان درصدد شدیم تا کارایی بیرونی دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای را در سال ۹۶-۹۵ ارزیابی کنیم تا بسنجیم آیا این دانشکده‌ها از کارایی لازم برای آموزش مهارت به کارآموزان برخوردارند؟ هدف نهایی ارزیابی این است که کارایی بیرونی (پیامدهای نظام آموزشی نسبت به برون‌دادها) بر توان آموزشی در این دانشکده‌ها افزوده شود و بتوانند نیروی انسانی ماهر مطابق با نیازهای بازار کار تربیت کنند و با کاهش نرخ بیکاری در رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خوزستان مسوولان دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای را در طراحی این مهارت‌آموختگان یاری رساند و موجب شود افراد با توجه به توان و علایق خود رشته و شغل مورد نظر خود را انتخاب و پس از گذراندن دوره‌ی آموزشی و کسب مهارت لازم در شغل مورد نظر مشغول به کار شوند.

۵. سؤال پژوهش

سوال ۱. نرخ اشتغال فارغ التحصیلان مرد رشته‌های منتخب دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای خوزستان چه میزان است؟

برای بررسی این سوال از آمار توصیفی استفاده شد. نتایج نشان داد که از تعداد ۴۰ نفر در رشته برق، ۳۵ نفر شاغل و ۴ نفر غیرشاغل بودند. همچنین از این تعداد ۳۶ نفر فارغ التحصیل، ۴ نفر دانشجو و ۱ نفر دانشجوی انصرافی وجود دارد. بنابراین براساس نتایج حاصل و درصد شاغلین رشته که برابر ۹۰ درصد است می‌توان نتیجه گرفت که وضعیت دانشجویان این رشته در بازار کار مطلوب می‌باشد.

از سوی دیگر با توجه به نتایج، از تعداد ۲۳ نفر در رشته معماری، ۲۰ نفر شاغل و ۳ نفر غیرشاغل بودند. همچنین از این تعداد ۲۰ نفر فارغ التحصیل، ۲ نفر دانشجو و ۱ نفر دانشجوی انصرافی وجود دارد. بنابراین براساس نتایج حاصل و درصد به‌دست آمده ۸۷ درصد شاغلین حاکی از وضعیت مطلوب دانشجویان این رشته در بازار کار می‌باشد.

از تعداد ۱۲ نفر در رشته راه و ساختمان، ۸ نفر شاغل و ۴ نفر غیرشاغل بودند. همچنین از این تعداد ۹ نفر

فارغ‌التحصیل و ۳ نفر دانشجو وجود دارد. بنابراین براساس نتایج حاصل و درصد به‌دست آمده، ۶۷ درصد شاغلین حاکی از وضعیت مطلوب دانشجویان این رشته در بازار کار می‌باشد و در نهایت در رشته کامپیوتر از تعداد ۲۵ نفر، ۲۰ نفر شاغل و ۵ نفر غیرشاغل بودند. همچنین از این تعداد ۲۰ نفر فارغ‌التحصیل و ۴ نفر دانشجو و ۱ نفر دانشجوی انصرافی وجود دارد. بنابراین براساس نتایج حاصل و درصد به‌دست آمده، ۸۰ درصد شاغلین حاکی از وضعیت مطلوب دانشجویان این رشته در بازار کار می‌باشد.

۶. اهداف

- * ارتقای کیفیت و اثربخشی آموزشی و فرهنگی آموزشگاه‌ها؛
- * ایجاد زمینه مناسب برای اجرای نظام تشویق و تنبیه؛
- * مشاهده عینی نقاط قوت و ضعف عملکرد آموزشگاه و انعکاس صحیح و دقیق به مراجع ذیربط جهت ارتقای کیفی آموزش‌ها؛
- * به‌کارگیری امکانات اجرایی برای تحقق مفاد قوانین، ضوابط و دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های مربوط به آموزشگاه‌های آزاد و ایجاد شرایط مطلوب برای رشد کیفی و توسعه آنها.

۷. مشخصه‌های سیستم نظارت و ارزیابی دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای

نظارت جریان‌ی است مستمر و آگاهانه، به‌منظور همیاری در بهینه‌سازی عملکرد آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای و بهره‌وری مطلوب از سرمایه، نیروی انسانی و امکانات موجود. با عنایت به اینکه ۷۰ درصد از آموزش‌های مهارتی در بخش خصوصی و آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای به انجام می‌رسد، این اقدام موجب تقویت و افزایش امنیت شغلی موسسان، مدیران، مربیان، کارکنان و در نهایت پیشگیری از ابراز تخلفات احتمالی و اجرای برنامه‌های آموزشی می‌گردد. و بازرسی به منزله اهتمام برای انطباق فعالیت‌های آموزشی آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای به قوانین، مقررات و ضوابط و دستورالعمل نحوه تشکیل و اداره آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد و سایر مصوبات است. به عبارت دیگر بازرسی ابزاری برای اعمال حاکمیت و ارتقای کیفی نظام آموزشی در آموزشگاه است [۶].

از آنجا که اعتبار نتایج در هر تحقیق در ابعاد وسیعی متأثر از روشی است که برای تحقیق مورد نظر انتخاب شده است، انتخاب این روش به عواملی چون ماهیت اهداف تحقیق، امکانات تحقیق، فرضیه‌ها و غیره بستگی دارد. انتخاب نوع و روش، تعیین روش و مراحل اجرای تحقیق به تشریح جامعه آماری، برآورد حجم نمونه، روش نمونه‌گیری، ابزار تحقیق، اعتبار ابزار سنجش، روایی پرسشنامه و روش‌های آماری تجزیه و تحلیل اطلاعات در این تحقیق الگو قرار گرفته شده است.

جدول ۱. شاخص‌های مورد اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق در پرسشنامه

متغیر	ابعاد	شاخص‌های مورد اندازه‌گیری در پرسشنامه
کارایی بیرونی	وضعیت اشتغال	احساس می‌کنم با توجه به تحصیلاتم آینده شغلی خوبی دارم؛ در مجموع از تحصیلم راضی هستم چون یک حرفه را به‌خوبی یاد گرفتم؛ احساس می‌کنم در مورد آینده شغلیم سرشار از دلگرمی و تشویقم؛ احساس می‌کنم در جامعه برای کسانی با تحصیلات من شغل مهیاست؛ احساس می‌کنم انرژی بی‌پایانی برای کار در من ایجاد شده است.
	شیوه‌های کاریابی	برای پیدا کردن شغل مناسب با توجه به رشته تحصیلی می‌توان از طریق آزمون موسسات دولتی و غیردولتی مشغول به کار شد و یا متناسب به حرفه‌ای که آموخته‌ایم مشغول به کار شویم چون باعث می‌شود هم تخصص و هم کارایی بیشتری داشته باشیم.
	رابطه تحصیل با اشتغال	بهتر است فارغ التحصیلان رشته‌های فنی در همان تخصص خود اشتغال یابند؛ بیشتر فارغ التحصیلان رشته‌های فنی در حوزه تخصص خود اشتغال یافته‌اند؛ به شغلی خارج از حوزه تخصصی‌ام مشغول نخواهم شد؛ رشته‌های فنی بهتر به پیشرفت جامعه کمک می‌کنند؛ باید شغل با رشته تحصیلی مرتبط باشد.
	تاثیر آموزش در موفقیت شغلی	با توجه به اینکه آموخته‌های فارغ التحصیلان در دوره‌های کاردانی می‌تواند آنان را افرادی متخصص در حیطه شغلی خود نماید؛ بنابراین بهتر است با توجه به سلیقه، رشته‌ی خود را انتخاب کنیم و مهارت لازم را در دوره‌های کاردانی کسب کنیم.

جدول ۲. بررسی وضعیت رشته راه و ساختمان

درصد	رشته	وضعیت	تعداد	درصد	رشته	وضعیت	تعداد
رشته تربیت بدنی	شاغل	۸	۶۷	رشته تربیت بدنی	فارغ التحصیل	۹	۷۵
	غیرشاغل	۴	۳۳		دانشجو	۳	۲۵
					انصراف	۰	۰
۲۱ نفر	جمع		۲۱ نفر	جمع			

جدول ۳. بررسی وضعیت رشته برق

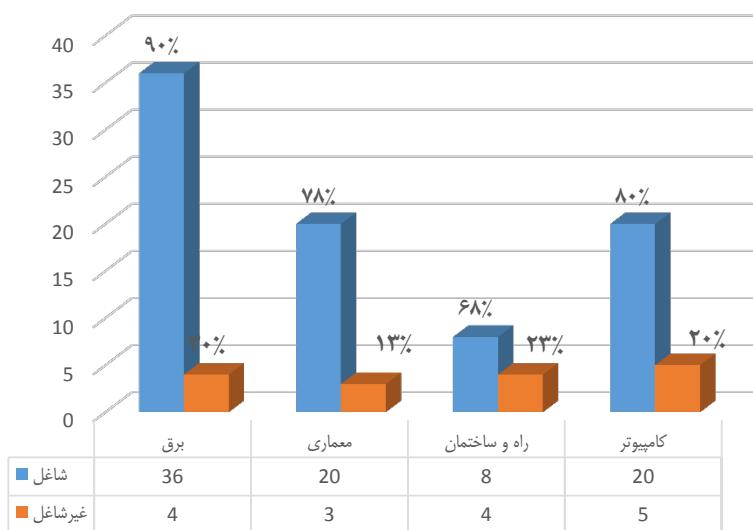
درصد	رشته	وضعیت	تعداد	درصد	رشته	وضعیت	تعداد
رشته برق	شاغل	۳۵	۹۰	رشته برق	فارغ التحصیل	۳۶	۸۸
	غیرشاغل	۴	۱۰		دانشجو	۴	۱۰
					انصراف	۱	۲
۴۰ نفر	جمع		۴۰ نفر	جمع			

جدول ۴. بررسی وضعیت رشته معماری

رشته	وضعیت	تعداد	درصد	رشته	وضعیت	تعداد	درصد
رشته حسابداری	فارغ التحصیل	۲۰	۸۷	رشته حسابداری	شاغل	۲۰	۸۷
	دانشجو	۲	۹		غیرشاغل	۳	۱۳

جدول ۵. بررسی وضعیت رشته کامپیوتر

رشته	وضعیت	تعداد	درصد	رشته	وضعیت	تعداد	درصد
رشته کامپیوتر	شاغل	۲۰	۸۰	رشته کامپیوتر	فارغ التحصیل	۲۰	۸۰
	غیرشاغل	۵	۲۰		دانشجو	۴	۱۶
					انصراف	۱	۴
جمع				جمع			
۵۲ نفر				۲۵ نفر			

نمودار ۲. وضعیت کلی جهت مقایسه اشتغال فارغ التحصیلان در رشته‌های مختلف

در این تحقیق با توجه به اینکه کل فارغ التحصیلان رشته معماری ۷۰ نفر، برای رشته برق ۱۲۲ نفر، رشته کامپیوتر ۷۵ نفر و راه و ساختمان ۴۱ نفر در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ بوده‌اند، از این رو با استفاده از جدول مورگان تعداد ۱۰۰ نفر از فارغ التحصیلان برای رشته‌های منتخب مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. روش نمونه‌گیری در این تحقیق، نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی ساده براساس جدول مورگان بوده، که طبقات را رشته‌ها تشکیل می‌دهند.

۸. بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد که وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان مرد رشته‌های منتخب دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای خوزستان در حد مناسبی قرار دارد. همچنین ارتباط رشته تحصیلی و شغلی فارغ التحصیلان مرد رشته‌های منتخب نیز بالاست و از شیوه‌های مختلفی جهت کاربایی فارغ التحصیلان در رشته‌ها استفاده شده است و در نهایت آموزش‌های دوره تحصیل در موفقیت شغلی فارغ التحصیلان موثر بوده است. نتایج حاصل از این تحقیق با بخشی از نتایج تحقیقات زیر از جمله شریف (۱۳۹۳)، صدیقی (۱۳۹۳)، حیدری موسی نارنجی (۱۳۹۱)، خالدی (۱۳۸۷)، نیکو و صداقت (۱۳۸۶)، برائمی و فضیلت (۱۳۷۰)، جان ژبوا و موان تسانگ (۲۰۰۱) و بلاک ماریت و همکاران (۲۰۱۳) همسو می‌باشد. در این زمینه شریف (۱۳۹۳) معتقد است که اشتغال فارغ التحصیلان مستقل از فارغ التحصیل شدن آنان از آموزش متوسطه فنی و حرفه‌ای نبوده است، اما میزان پذیرفته شدن آنها به مراکز آموزش عالی، مستقل از فارغ التحصیل شدن آنان از آموزش متوسطه فنی و حرفه‌ای بوده است. حیدری موسی نارنجی (۱۳۹۱) نشان داد بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و عملکرد تخصصی کارکنان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین بین اثربخشی شغلی کارگران آموزش دیده با آموزش فنی و حرفه‌ای رابطه معناداری وجود دارد و بر رضایت شغلی کارگران اثر مثبت بر جای گذاشته است. به‌طور خلاصه نتایج تحقیق نشان داد که وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان مرد رشته‌های منتخب دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای خوزستان در حد مناسبی قرار دارد. همچنین ارتباط رشته تحصیلی و شغلی فارغ التحصیلان مرد رشته‌های منتخب نیز بالاست و از شیوه‌های مختلفی جهت کاربایی فارغ التحصیلان در رشته‌ها استفاده شده است و در نهایت آموزش‌های دوره تحصیل در موفقیت شغلی فارغ التحصیلان موثر بوده است.

پی‌نوشت‌ها

1. Haddad et.al.
2. Ngward, M.
3. Nafukho, F.

منابع

۱. افوهاروی، دونالد آر (۱۳۷۷)، کارایی داخلی نظام آموزشی، ترجمه محمد ندیمی، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره بیست و چهارم.
۲. بازرگان، ع. (۱۳۸۵)، ارزیابی درونی کیفیت گروه مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه تهران، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران.
۳. بازرگان، ع. (۱۳۸۹)، ارزشیابی آموزشی مفاهیم، الگوها و فرایندهای عملیاتی، تهران، انتشارات سمت، چاپ دوم.
۴. بزرگر، محمود (۱۳۸۱)، بررسی وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان رشته‌های کامپیوتر و الکترونیک شاخه کاردانش در شهر تهران، طرح پژوهشی، تهران سازمان آموزش و پرورش شهر تهران.
۵. پرویز، م. (۱۳۸۶)، طرح اعتبارسنجی آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد، انتشارات سازمان آموزش و فنی و حرفه‌ای کشور.
۶. ثابت‌نژاد، م. (۱۳۹۰)، بررسی تناسب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با عناصر برنامه درسی، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، ۵ (۳).
۷. ثابت‌نژاد، م. (۱۳۹۳)، تبیین نیازهای آموزش دانشجویان در زمینه وظایف تجاری کارآفرینی از دیدگاه اساتید و دانشجویان کشاورزی غرب کشور، مجله کارآفرین، شماره ۲۸.
۸. حاتم‌زاده، ع. و رضایی، ن. (۱۳۹۲)، ارزیابی درونی مراکز آموزش دولتی آموزش سازمان فنی و حرفه‌ای کشور، فصلنامه مهارت‌آموزی، سال اول، شماره سوم، بهار ۱۳۹۲.
۹. حسینی، ه. (۱۳۸۱)، بررسی کارایی بیرونی رشته‌های موجود در شاخه کار و دانش استان خوزستان، (گزارش تحقیق) مشهد: سازمان آموزش و پرورش استان خوزستان.
۱۰. حیدری‌موسی نارنجی، ح. (۱۳۹۱)، تحلیل تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بر عملکرد تخصصی و اثربخشی شغل‌های مهارتی، مطالعه موردی کارخانجات تولیدی بدنه خودرو در استان کرمانشاه، فصلنامه مهارت‌آموزی، سال اول، شماره دوم.
۱۱. خالیدی، م. (۱۳۸۷)، ارزیابی اثربخشی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، هنرستان‌ها و دوره‌های علمی کاربردی به تفکیک خصوصی و دولتی، فصلنامه نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، سال سوم، شماره ۹.
۱۲. خالقی، ع.ا. (۱۳۸۱)، اصلاح آموزش فنی و حرفه‌ای ایران: درس‌هایی از آموزش فنی و حرفه‌ای استرالیا، مجموعه مقالات همایش ملی مهندسی اصلاحات در آموزش و پرورش، تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۱۳- نوابخش، مهرداد (۱۳۸۸)، بررسی مهم‌ترین چالش‌ها و راهبردهای آموزش‌های مهارتی ایران، فصلنامه راهبرد اجتماعی فرهنگی، سال پنجم، ش ۲۰ ص (۲-۷).
۱۴. ساخار ایوبوس، جرج (۱۳۸۶)، تحلیل رابطه‌ای نابرابر مالی، در نابرابری‌های آموزشی با تأکید بر نقش متغیرهای واسطه‌ای، فصلنامه علم و توسعه، نشریه علمی- پژوهشی، سال بیست و سوم، شماره ۳، ص ۱۷.
۱۵. صالحی، کیوان (۱۳۸۸)، کاربست رویکرد سیستمی در ارزیابی کیفیت هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای؛ موردی، ارزشیابی هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای دختران تهران، فصلنامه نوآوری مالی آموزشی، شماره ۲۹.

16. Blaak, M. (2013), Non-formal vocational education in Uganda practical empowerment through a workable alternative international journal of educational development, Vol. 33, No. 1, p. 88-97.
17. Esjaz, f. & Budle, K. (2000), Efficiency progress in the New South Wales government, Internet: [<http://www.Treasury.nsw.gov.edw>].